

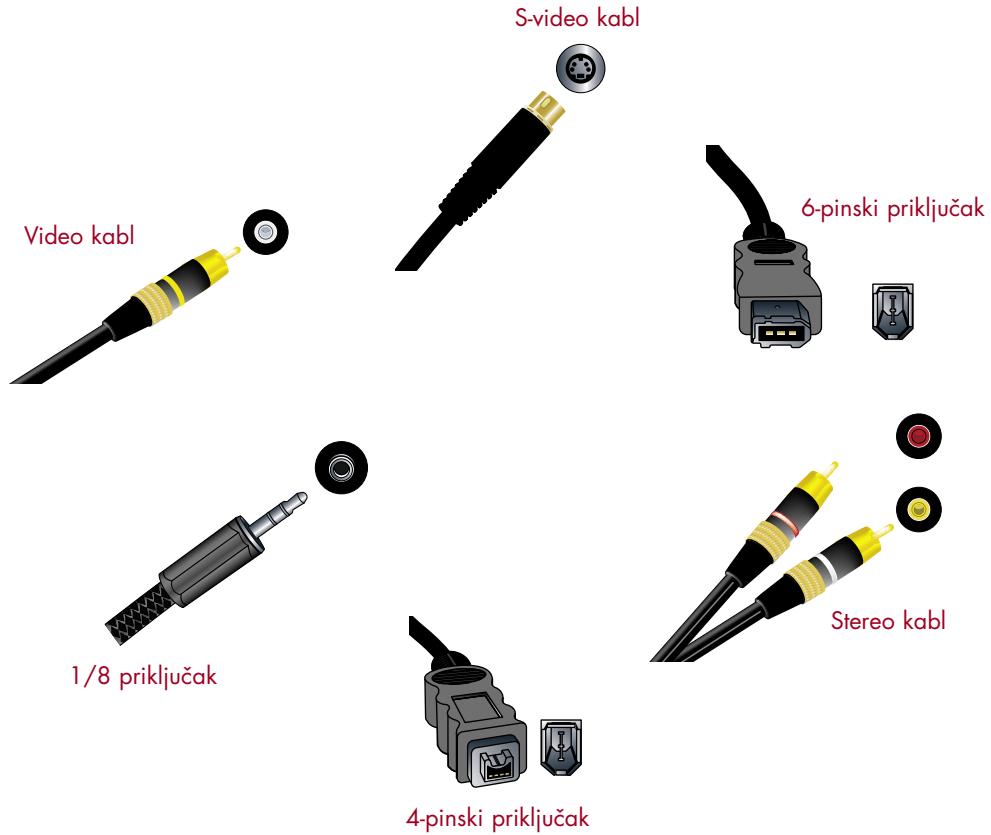
Osnove rada sa digitalnim kamkorderom

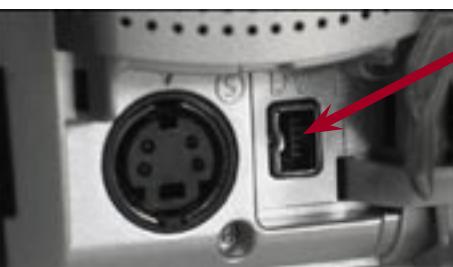
Da biste mogli da napravite dobre digitalne filmove, veoma je važno znati osnovne stvari o digitalnim video kamerama. Proizvođači elektronske opreme reklamiraju svoje proizvode ističući njihove karakteristike i napredne performanse. Pri tom se nadaju da će vas euforija koja vlada na tržištu dovesti u prodavnice ovakve opreme, gde ćete odlučiti da, umesto potpune neznalice, postanete ponosni vlasnik vlasnik DV kamkordera. Cilj ove knjige je da vam pomogne u sagledavanju najvažnijih karakteristika kamkordera, a da pri tom zanemarite sve ono što vam zaista nije potrebno.

U knjizi se govori i o korišćenju stativa, produžavanju veka baterije i drugim važnim odlikama kamkordera. Pošto se ekranski sistem menija razlikuje od modela do modela, u knjizi ćemo predstaviti one funkcije koje su zastupljene na svim modelima kamkordera, od onih najjeftinijih do najskupljih.

Ako ne posedujete DV kamkorder, u ovom delu knjige nastojaćemo da vam pomognemo u izboru modela koji u potpunosti zadovoljava vaše potrebe. Iako su sve funkcije označene numerički, imajte na umu da ovi brojevi služe samo kao ilustracija i da nemaju za cilj isticanje značaja pojedinih funkcija.

Hardverski priključci

1 FireWire priključak

2 Analogni priključak

3 LCD vizir

4 Elektronski stabilizator slike (electronic image stabilizing)

- 1 **FireWire** priključak je nužni predušlov za prenos digitalnog video zapisa sa kamere na računar.
- 2 **Analogni priključci** se koriste za prenos analognih video zapisa sa video-rikorda ili Hi8 kamkordera na računar.
- 3 **LCD viziri** vam pomažu da kadriirate ono što želite da snimite. Veći LCD vizir nudi bolji pregled nad onim što snimate.
- 4 Funkcija **Electronic Image Stabilizing** (elektronski stabilizator slike) onemogućava podrhtavanje slike onda kada kameru držite u ruci. Firma Sony ovu funkciju naziva Steadyshot.

UVOD

Na kamkorderima postoji mnogo veći broj funkcija nego što korisnici realno mogu da upotrebe. Ovo vežbanje vam pomaže da sagledate one funkcije koje su vam zaista neophodne.

SAVET

Veće nije i bolje
Iako veliki LCD ekran znatno olakšava pregled nad onim što snimate, on takođe brže troši bateriju. Ovo posebno treba imati na umu onda kada snimate na mestima u čijoj blizini nemate izvor napajanja.

ČAKA

Kada nemate analogne video snimke
Ako na raspolaganju nemate stare, analogne video snimke, analogni priključci na kamkorderu vam uopšte nisu potrebni. Međutim, ako ipak posedujete ovakve snimke koje biste želeli da koristite, prisustvo odgovarajućih priključaka na kamkorderu poštedeće vas dodatnih troškova neophodnih za kupovinu pomoćne opreme.

5
Optički
zum

6 Priklučak za blic i
eksterni mikrofon („šina“)

7 Režim Still
Camera

8

5 **Optički zum** je veoma važan za snimanje udaljenih objekata, odnosno za snimanje krupnih kadrova radnje koja se odvija u blizini kamere.

6 **Priklučak za blic i mikrofon**, koji se ponekad zove i „šina“, idealan je za dodavanje pomoćnog (eksternog) izvora svetlosti ili mikrofona.

7 **Režim Still Camera** vam omogućava da napravite digitalne fotografije koje neće biti tako dobre kao one napravljene digitalnim fotoaparatom, ali svejedno ova opcija može da posluži onda kada nemate nikakav drugi uređaj na raspolaganju.

8 **Daljinski upravljač** je predviđen za kontrolisanje postupka snimanja onda kada se ne nalazite u blizini kamkordera.

Kraj

SAVET

Kada treba zimirati

Ne preporučuje se korišćenje zuma u trenutku snimanja kamkorderom, jer bi se gledaocima ovako snimljenog video materijala moglo zavrteti u glavi. Zimirajte objekte pošto prethodno prekinete snimanje, a kada korišćenjem vizira objekte smestite u odgovarajući kadar, možete nastaviti snimanje.

SAVET

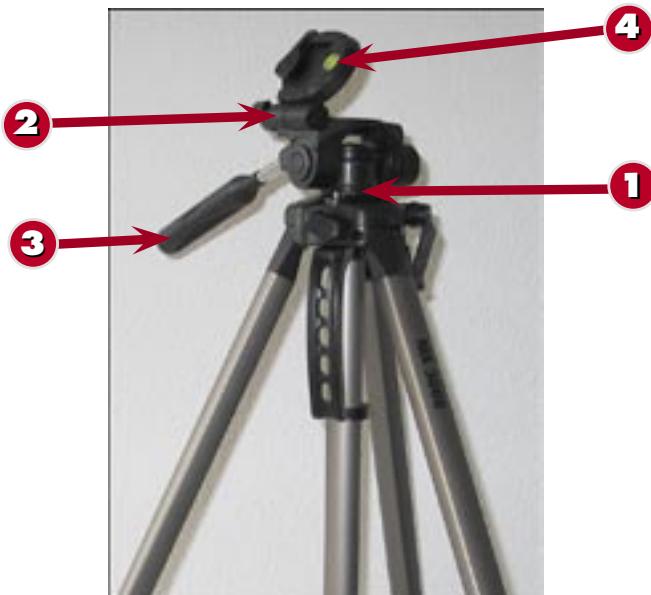
Dva načina izrade fotografija

Većina kamkordera nudi dve mogućnosti za izradu fotografija. Prilikom beleženja na traku, kamkorder će zamrznuti sliku na kratko kako bi omogućio snimanje zvuka. Kada snimate na memoriju (fles) karticu, slike se beleže na sličan način kao kod digitalnih fotocaparata.

Kako da izaberete odgovarajući stativ

Početak

deo 1

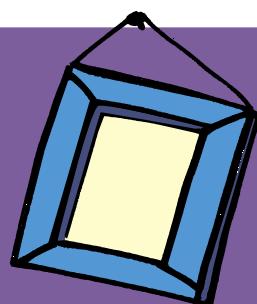
- 1 Da biste radnju mogli da pratite bez pratećeg podrhtavanja kamere, potrebna vam je oprema za fino panoramsko pomeranje preko fluidne glave. Panoramsko pomeranje kamere odvija se po horizontali i vertikali.
- 2 Rotacioni valjak je dodatna alatka na glavi stativa. Ona omogućava snimanje pod uglovima koji se kreću u rasponu od 0 do 90 stepeni.
- 3 Ručice za panoramsko pomeranje postoje na većini stativa, a pomažu vam da finim pokretima kamere pratite radnju koju snimate.
- 4 Korišćenjem priložene libele poravnavajte stativ.

Uvod

Stativ je najvažniji deo prateće opreme DV kamkordera i ne dobija se uz kameru. Ma koliko se oslanjali na stabilnost sopstvene ruke, postavljanjem kamkordera na stativ добићete neuporedivo bolje rezultate prilikom snimanja.

Savet

Dodatne libele
Na boljim modelima stativa postoji zasebne libele za nožice stativa i za onaj deo na kome stoji kamkorder. Korišćenjem obe libele kamkorder će postaviti u sasvim precizan položaj.

8

- 5** Na kuku u podnožju stativa okačite dodatni teret kao protivtežu kamkorderu. Na taj način ćete onemogućiti prevrtanje stativa, a time i kamere.
- 6** Fleksibilne nožice mogu da se savijaju, što olakšava nošenje stativa. S druge strane, mogu dovoljno da se rašire i tako kamkorder postavi na odgovarajuću visinu. Obratite pažnju na dve karakteristike prikazane ovde: maksimalnu visinu i minimalnu dužinu.
- 7** Prijanjujuće gumenog podnožja povećava stabilnost na bilo kojoj površini.
- 8** Mehanizam za oslobođanje kamere olakšava prelazak sa stativa na ručno snimanje.

Kraj**ČAKA****Kada nemate stativ**

Ako pri ruci nemate stativ, naslonite se na neko drvo, zid ili neki drugi statičan objekat. Držite kameru obema rukama kako biste onemogućili nagle pokrete.

ČAKA**Stativi se prodaju po pristupačnim cenama**

Stativi se izrađuju korišćenjem najrazličitijih materijala, kao što su aluminijum, karbonska vlakna i razne legure čelika. Pre nego što se odlučite za kupovinu stativa, isprobajte na licu mesta najrazličitije modele kako biste izabrali onaj model koji najbolje odražava odnos između kvaliteta i cene.

Korišćenje funkcije za zumiranje

Početak

DEO 1

1

2

Otvorite

3

Uključite

4

- 1 Postavite kamkorder na stativ.
- 2 Otvorite LCD ekran.
- 3 Prebacite kamkorder u režim za rad kamere.
- 4 Korišćenjem vizira postavite objekat koji snimate u željeni kadar.

UVOD

Da biste postigli vrhunski kvalitet video snimka, najbolje je da kamkorder fizički približite objektu koji snimate. Jasno je da to ponekad nije izvodljivo. U takvim slučajevima možete da koristite funkciju za zumiranje kako biste napravili krupniji kadar fizički udaljenih objekata.

SAVET

Prilikom zumiranja koristite stativ
Korišćenjem funkcije za zumiranje uveličava se prikaz objekta koji se snima. Ali se pri tom naglašavaju i eventualna pomjeranja kamere i svi nagli pokreti. Korišćenje stativa je neophodno ako želite da objekti koji se zumiraju izgledaju što bolje.

Pritisnite

6

Pritisnite

8

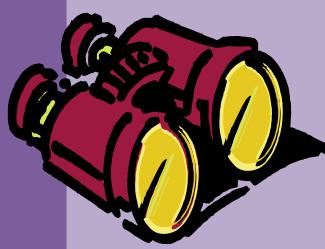
- 5** Pritisnite dugme za zumiranje prema slovu T da biste korišćenjem optičkog zuma dobili krupan kadar objekta.
- 6** Obratite pažnju na kvalitet slike.
- 7** Korišćenjem digitalnog zuma, nastavite da pritiskate dugme za zumiranje prema slovu T.
- 8** Izgled ovakve slike je zrnast i sasvim sigurno niko ne želi da gleda filmove sa ovakvim snimcima.

Kraj

PAŽNJA

Oprezno sa digitalnim zumom

Brojevi na digitalnom zumu označavaju stepen uvećanja pojedinačnih piksela na slici. Na ovaj način se ne dobija krupan kadar objekta koji snimate. Upotreboom digitalnog zuma dobija se video zapis koji ima naglašenu zrnastu strukturu, a to je posebno slučaj onda kada pokušavate da sumirate nešto što se nalazi suviše daleko od objektiva kamere. To se lepo vidi na priloženim slikama.

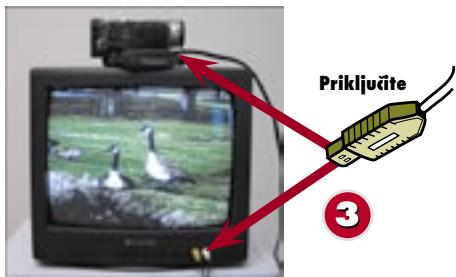

1

2

3

4

1 Nadgledanje procesa snimanja pomoću LCD vizira nudi vam prilično venu sliku izgleda vašeg konačnog filma.

2 LCD vizir koristite u kombinaciji sa eksternim zvučnikom da biste imali kompletan uvid u kvalitet slike i tona.

3 Povežite kamkorder sa TV prijemnikom posredstvom AV ulaza, a zatim podešite osvetljenje na LCD monitoru. Na taj način, dobija se mnogo bolji uvid u ono što kamkorder zaista "vidi".

4 Okrenite LCD monitor prema sebi da biste nadgledali proces snimanja onda kada ste vi protagonisti materijala koji se snima.

Kraj

UVOD

LCD vizir na DV kamkorderu je veoma fleksibilna alatka koja omogućava snimanje prilično dobrih filmova.

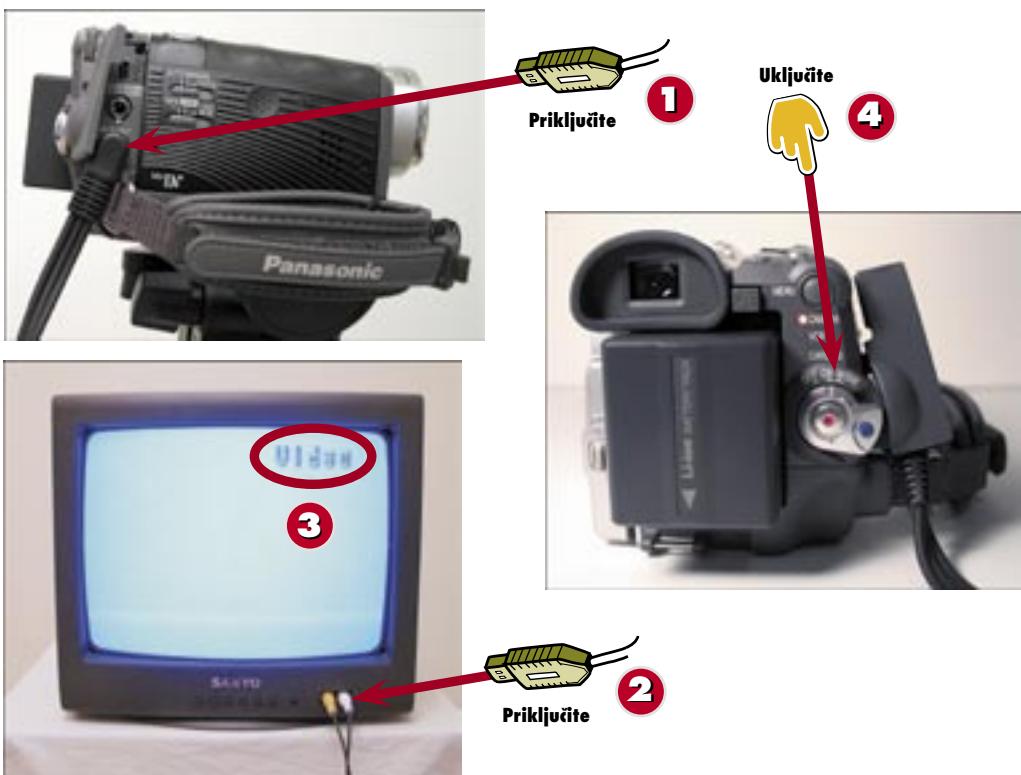
Korišćenje ovog vizira u toku snimanja i reprodukcije, omogućava vam dobijanje prilično venu snimaka.

SAVET**Hoodmanovi štitnici za kamkorderov vizir**

Usled odsjaja sunčeve svetlosti, LCD vizir može postati praktično neupotrebljiv. Hoodmanove štitnike za kamkorderov vizir (hoodmanusa.com) možete spojnicama da pričvrstite za LCD vizir i da na taj način vizir zaštite od jakih izvora svetlosti.

Korišćenje eksternog monitora

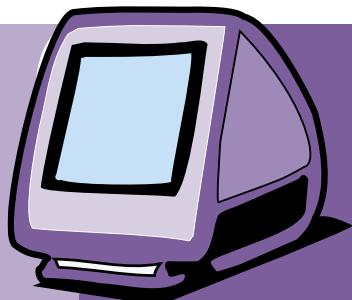
Početak

- 1** Jednostruki (muški) priključak A/V kabla, koji ste dobili uz kamkorder, povežite sa priključkom A/V In/Out na kamkorderu.
- 2** RCA priključak A/V kabla povežite sa TV prijemnikom. Žuti deo priključka ide u video ulaz, a jedan audio priključak, od moguća dva, povezuje se sa audio ulazom TV prijemnika.
- 3** Uključite TV prijemnik i prebacite ga na video kanal da biste nadgledali sliku koja dolazi iz kamkordera.
- 4** Uključite kamkorder. Na TV prijemniku se pojavljuje slika koju emituje kamkorder.

UVOD

LCD ekran koji se nalaze na većini kamkordera suviše su mali da biste stekli jasan uvid u ono što se snima. Korišćenje manjih TV prijemnika za nadgledanje procesa snimanja, omogućava snimanje zaista dobrih video materijala.

Kraj

Kako da produžite vek trajanja baterije

Početak

DEO 1

Zatvorite

Priključite

2

3

1 Ako ne nadgledate proces snimanja, obavezno zatvorite LCD vizir. Ovaj vizir je jedan od glavnih energetskih potrošača na kamkorderu.

2 Kada video zapis prebacujete na računar ili ga reprodukujete na TV prijemniku, uključite kamkorder u izvor električnog napajanja. U suprotnom, može se dogoditi da se baterija istroši („crkne“) u toku transfera podataka ili u toku gledanja video zapisa.

3 Ponesite sa sobom punjač za baterije i možete ga dopuniti, recimo, u toku vožnje kolima. Upaljač za cigarete u kolima možete lako da koristite kao izvor redovnog napajanja i tako napunite baterije kamkordera.

Kraj

UVOD

Snimanje sportskog događaja, nekog porodičnog skupa ili bilo kog drugog događaja može se lako pretvoriti u sasvim neuspešan film ako vam u toku snimanja otkaze baterija. Postoji nekoliko načina da produžite vek trajanja baterije.

SAVET

Uvek ponesite rezervnu bateriju

Čak i onda kada bateriju racionalno koristite, može se lako dogoditi da ona ne bude dovoljna za snimanje celog filma. Baterije kupljene kao rezerva obično traju duže od onih (fabričkih) koje ste dobili zajedno sa kamerom. Osim toga, rezervna baterija vam uvek nudi sigurnost da ćete snimanje uspešno okončati.

Zašto je CCD čip važan?

Početak

- 1** Snimak zabeležen kamkorderom sa jednim CCD čipom

- 2** Snimak zabeležen kamkorderom sa tri CCD čipa

- 3** Snimak zabeležen kamkorderom sa jednim CCD čipom

- 4** Snimak zabeležen kamkorderom sa tri CCD čipa

- 1** Slika koja je zabeležena na otvorenom korišćenjem kamkordera sa jednim CCD čipom.
- 2** Ista slika koja je zabeležena korišćenjem kamkordera sa tri CCD čipa.
- 3** Slika koja je zabeležena u zatvorenom prostoru pri slabom osvetljenju korišćenjem kamkordera sa jednim CCD čipom.
- 4** Ista slika koja je zabeležena korišćenjem kamkordera sa tri CCD čipa.

UVOD

DV kamkorder za snimanje slike koristi **CCD čipove** (engl. *charged-coupled devices*). Kamkorderi sa jednim CCD čipom beleže sliku tako što RGB (crvena, zelena i plava) boje tumače pomoću samo jednog čipa. Kod kamkordera sa tri CCD čipa slika se beleži tako što se svaka boja dodeljuje jednom čipu, usled čega su boje mnogo vernije. Kamera sa tri CCD čipa je svakako bolji izbor. Ako vam finansijske prilike dozvoljavaju, nabavite ovakvu kameru.

SAVET

Kamkorderi sa tri CCD čipa koje proizvodi firma Panasonic

Zaključno sa martom mesecom 2004. godine, cene kamkordera sa tri CCD čipa iznosile su preko 1200 američkih dolara. Firma Panasonic je nedavno lansirala tri modela: PV-GS70, PV-GS120 i PV-GS200. Najjeftiniji model košta 699 američkih dolara. Time je vrhunski kvalitet video zapisa postao dostupan mnogim zaljubljenicima u pokretne slike.

Kraj